

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/106/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120207353
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120207353.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: J. P., X.. XX.XX.XXXX, L. L. XX, XXX XX J., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpený: JUDr. Oskar Chnápko, advokát so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, o primerané finančné zadostučinenie 300,- eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 300,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 22.6.2020 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/19/2018 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14Csp/19/2018, zo dňa 10.5.2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 1Co/53/2019, zo dňa 26.9.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 17.10.2019.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

„20. V časti o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. V tomto ohľade odkazuje na právoplatné rozhodnutie tunajšieho súdu týkajúce sa totožnej zmluvnej podmienky vo veci sp. zn. 32Csp/173/2017 zo dňa 16.11.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.01.2019. Zároveň súd poukazuje na to, že v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. má žalobca ako spotrebiteľ právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, z čoho taktiež vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Neprijateľnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Súd má za to, že vo výroku citovaná zmluvná podmienka zhoršuje postavenie dlžníka oproti ustanoveniu § 566 Občianskeho zákonníka, pretože určuje spôsob započítania platieb, ktorý by bol proti vôli dlžníka, pokiaľ by dlžník logicky žiadal započítať platbu výlučne na istinu dlhu. Navyše táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, keďže je súčasťou obchodných podmienok, ktoré dlžník ako spotrebiteľ nemôže žiadnym spôsobom ovplyvniť. Je teda zrejme, že žalobca nemohol ovplyvniť obsah tejto zmluvy podmienok, a teda táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná a žalovaný zároveň nepreukázal opak, preto sa jedná v danom prípade o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto súd žalobe v tejto časti vyhovel.“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže

je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 300,- eur, pričom nárok tak ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v Zmluve o úvere č. 0580694207 zo dňa 17.9.2007 používal neprijateľnú zmluvnú podmienku.

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že úverovú zmluvu uzatvoril žalobca s právnym predchodcom žalovaného, ktorý následne pohľadávku postúpil na žalovaného. Nebol to teda žalovaný, kto zmluvu koncipoval a preto žalovaný vo vzťahu k určaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu. Žalovaný zároveň nesúhlasil s požadovanou výškou primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa judikatúry súdov je výška primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50 % zo sumy, o ktorú ho banka alebo nebankovka chcela pripraviť, resp. reálne pripravila. Taktiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 26.1.2017, sp. zn. 21Co/168/2016, pričom mal za to, že v danom prípade nešlo o závažné viacnásobné porušenia práv žalobcu, a výška nie je primeraná povahe a rozsahu porušenia, pričom primerané finančné zadosťučinenie by nezodpovedalo svojmu účelu, nakoľko Okresný súd Prešov pozastavil konanie v časti zaplata sumy 330,52 € z dôvodu, že žalovaný túto istinu zaplatil žalobcovi, čím preukázal jeho poctivosť voči spotrebiteľovi.

5. Žalobca v replike uviedol, že relatívna neurčitost hypotézy právnej normy sa stáva v konkrétnej súdnej veci absolútnou, konkrétnou a určitou a to konkrétnym naplnením požiadavky zákona č. 350/2007 Z.z. (ďalej aj len „zákon“), ktorým je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, a osobitnými predpismi, čo je konkretizované rozsudkom v základnom konaní, na ktoré konanie o primerané finančné zadosťučinenie (ďalej aj len „PFZ“) nadväzuje. Zo zákona nevyplýva, aby spotrebiteľ dokazoval akúsi intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku spotrebiteľa, ako ho pociťoval a prežíval a podobne. Spotrebiteľ má teda podľa zákona tvrdiť a dokazovať len to, že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi a nič iné. Zo zákona súčasne logicky vyplýva, že čo sa týka rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je v teraz súdnej veci definovaná rozsudkom vydaným v základnej veci, t.j. rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 14Csp/19/2018, zo dňa 10.5.2019 a jeho odôvodnením, ktoré sú hmotnoprávnou podmienkou nároku na PFZ a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o PFZ ani rozširovať ani zužovať, a je určujúci aj pre úvahu súdu o výške PFZ. Aj keby sa zistilo v konaní o PFZ porušenie aj ďalšieho spotrebiteľského práva, aké zistil súd v základnom konaní, nemožno naň prihliadať, nakoľko nebude spĺňať požiadavku zákona na úspech na súde, ale na druhej strane, ak súd v základnom konaní zistil porušenie toho ktorého spotrebiteľského práva, nemôže súd konajúci o PFZ dôjsť k záveru, že o porušenie spotrebiteľského práva nejde. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, vyjadrená v peniazoch, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobí, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva a predovšetkým z tohto objektívneho kritéria by mal súd pri úvahe o výške PFZ vychádzať. Svojou podstatou inštitút PFZ nie je ničím iným, ako tým, že na jednej strane obohacuje spotrebiteľa na úkor dodávateľa, o odmenu za úspech v spotrebiteľskom súdnom konaní a na druhej strane finančným sankcionovaním, ako trestom, postihuje dodávateľa, za porušovanie spotrebiteľského práva. Zákon nepočíta s morálnou satisfakciou a s peňažným zadosťučinením, len ako jej doplnkom, alebo alternatívou, ale počíta výlučne len s finančnou satisfakciou, v ktorej už logicky je obsiahnutá aj satisfakcia morálna.

6. Súd vykonal dokazovanie listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 14Csp/19/2018-62, doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na č.l. 7, rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 1Co/53/2019-97, doložka právoplatnosti a vykonateľnosti na č.l. 13), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 10.5.2019, č.k. 14Csp/19/2018-62, zastavil konanie v časti zaplata sumy vo výške 330,52 € a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 414,60 € s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 745,12 € od 20.3.2018 do 4.4.2019 a zo sumy 414,60 € od 20.3.2019 do zaplata. Súd zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená k Zmluve o úvere č. 0580694207 z 17.9.2007 v článku 4 Obchodných podmienok, Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6 v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Poštovej banky započítavajú

bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

8. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 26.9.2019, č.k. 1Co/53/2019-97, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a zrušil rozsudok o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi bezdôvodného obohatenie a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, nakoľko súd prvej inštancie sa náležite nevyporiadal so správnosťou výpočtu RPMN v úverovej zmluve, dohodou o úrokoch a poplatkoch vzťahujúcich sa na úver, a preto jeho závery treba považovať za predčasné a nepreskúmateľné.

9. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

10. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

12. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

13. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

16. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 14Csp/19/2018, v dôsledku čoho bola vyhlásená zmluvná podmienka týkajúca sa predmetného úveru za neprijateľnú. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprímerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu. Súd takisto vzal zreteľ na to, že na základe uvedenej neprijateľnej zmluvnej podmienky došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 300,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok č.k. 14Csp/19//2018-62, v spojení s rozsudkom vydaným v odvolacom konaní pod sp.zn. 1Co/53/2019 a sú ním aj odôvodnenia týchto rozsudkov) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.